

Méreg, acetone, zsálya: a biofű összetevői

A tinik drogrehabilitációs központjának lakói szerint kortársaik jelentős része kábítószeres

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL >

Létrejött ezért is lényeges, mert korábban a deviáns, olykor hiperaktív fiatalokkal nem tudtak mit kezdeni, legfeljebb a felnőttekkel együtt kezelték őket. Ez azonban gyakran ellenjavalltá vált, hiszen míg a gyermek csak marihuána-fogyasztásért került rehabilitációra, bent a felnőttektől megtanulta használni az összes többi drogot. Persze ma már szó sincs „hagyományos” anyagokról, de erre még visszatérünk.

Az idekerült gyerekek családjának anyagi helyzete a két véglet, nagyon gazdag és szegény szülők fiai egyaránt a drogot választották. Egy közös bennük: kevesebb időt fordítottak rájuk szüleik a kelleténél.

Balázs 13 éves korára egyre durvább szerekhez nyúlt, ezek először három-négy, később hatnyolc óráig tartották lebegve. A biofű után a kristállyal is találkozott, orra szippantotta, olykor cigaretta alá tekerve szívta el. A korábban pólózó, atletizáló és birkózó nyurga fiú a drog miatt abbahagyta az edzéseket, tanulmányi eredménye közepesről elégtelenre változott. Sokszor igyekezett megszabadulni a drogtól, de minden próbálkozása után egyre mélyebbre csúszott vissza. Elkezdett dílerkedni (legalábbis ezt állítja), előbb egy haverjának segített be, majd amikor félre tudott tenni egy kis tőkét, maga is a piacra lépett. Az üzlet gyorsan beindult, szülővárosában sok embert ismert, számát szájról szájra adták tovább az ismerősök ismerősei.

- Tatabányán cink a szitu, a 12-17 évesek szerintem 20-30 százaléka cuccal rendszeresen - fest komor képet napjainkról. Rémissző dolgokat mesél arról is, miből készülnek a drogok Magyarországon. - Acetont patkányméreggel megfelelő arányban vegytenek, majd ezt a nedves állagú „szert” patikában kapható orvosi zsályára permetezik, ebből lesz a biofű - képeszt el.

- A rágszálóló szer az emberre is veszélyes! - vetem közbe.

- Ezen beállva én is sokat töprengtem. Arra jutottam, hogy az ember testtömege sokszorosa a patkányénak, így több anyag kell ahhoz, hogy nagy baj történjen.

- Nagy baj?! Az nem elég, hogy aki elszívja, annak tönkremegy a szervezete?

- Magamon is tapasztaltam; igen, nagy árat kell fizetni a gondatlanságért. Egy ismerősünknek, aki híres lóversenyző volt, és drogozott, egy év szerve sem maradt, mire meghalt.

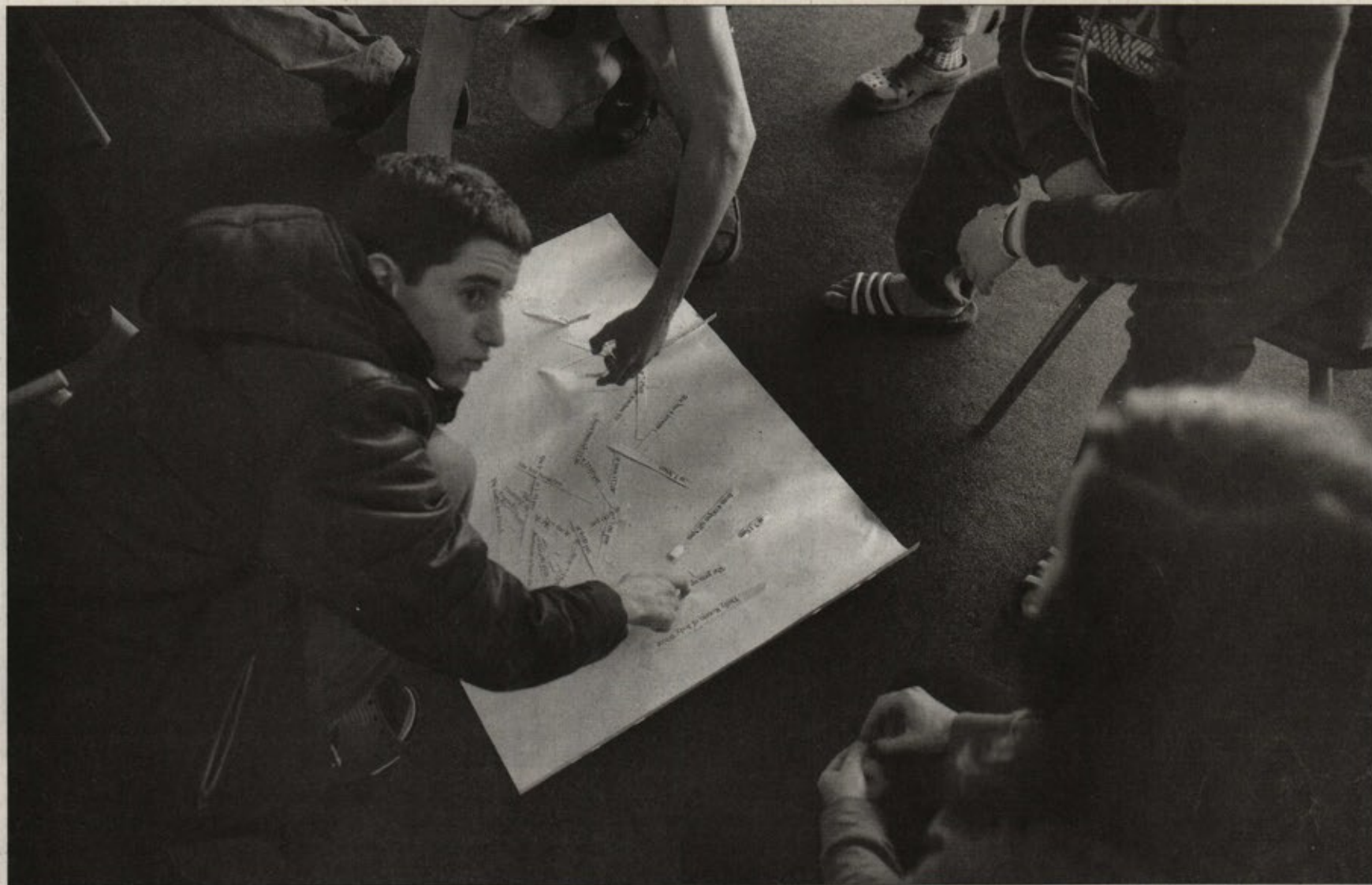
Nem csak patkányméreg kerülhet a drogba: Balázs elmondása szerint gázolaj, WD-40 csavarlazító-korróziógátló, lényegében „bármilyen el lehet képzelni”. Amikor már érezte, hogy sok lesz a biofűből, áttért a marihuánára. De nem lett sokkal jobban, tudta, hogy valamit tennie kell, ezért jelentkezett a rehabra. Terve, hogy katona lesz, ha kimegy, egy tatai speciális iskolába szeretne járni.

- Mi a biztosíték arra, hogy nem térsz le a helyes útról? - faggatom.

- Isten segítségével a garancia, itt ugyanis megtértem, és amint kijutok, szeretnék megkereszelkedni. Az unalom is rossz útra vezet, ezért állandóan programokat fogok kitalálni magamnak, ahogy idebent - majd felkapja gitárját, és dudorászva pengetni kezd.

SZER, LOPOTT PÉNZBŐL

Bence 16 éves, szülei Balázs családjával ellentétben jómódúak; mégis a srác két éven át masszívan „cuccolt”. Amikor először szívott,

Ráckeresztúron a rehabilitáció a Kanadában élő Vámos Péter pszichológus módszere alapján zajlik csak együtt, közösségben lehet haladni

FOTÓ: TÓTH TIBOR

„szétborult”, s nem gondolt semmi rosszra. A biofű után ráállt a kristállyra, az tetszett neki az összes szer közül a legjobban, meséli. Előfordult, hogy egy nap alatt százezer forintot költött kristállyra, amelynek grammja négyezer forint (a biofűt akár már pár százért is be lehet szerezni).

Összességében négy milliót lopott könyvelő és rendezvényszervező szüleitől, emellett ugyanekkor értékben arany ékszereket, műszaki cikkeket és egyéb értékeket, hogy ezek árán drogot vehessen. A szer teljesen eltávolította családjától, tavaly nyáron már végig az egyik haverja nyaralójában élt, és barátaival folyamatosan drogozott. Abortuszra küldte a barátját, aki emiatt elhagyta. Tönkretett maga körül mindent, agresszív lett, ha nem jutott szerhez, félelemben tartotta a családját.

A kristály fogyasztása során kiélesedtek az érzékzervei - megsokszorozódtak a (képzelt) neszek; ugyanakkor olyan euforikus állapotba került, hogy meg tudta volna váltani a világot. Betépve még a gyűlölt fűnyírást is boldogan vállalta. - Önként jelentkeztem a szüleimnél mindenféle munkára, nagy légszemekkel; máskor könnyen változott a hangulatom, érzélgőssé váltam, képes voltam gyűlölni ugyanazt a személyt, akit két perccel előtte imádtam - ecseteli Bence a szer hatását.

A drogot Verőcén szerezte be egy cigányokból álló bandától. Előfordult, hogy félmillióval tartozott a dílereknek, mire azok piszolyt nyomtak a fejébe, ezzel is gyorsítva a törlesztési hajlandóságot. Tudta, milyen alkotóelemekből készült a drog, azt mondja, maga is előállította egy időben. A szobáját napközben, amíg szülei távol voltak, valóságos laborrá változtatta. Mások internetről rendelt herbálfüstölőt vagy növényvédőt tápszert, amelyet kiporciozva továbbértékesített. Ezeket az anyagokat persze nem a saját nevére rendelte: akik személyazonosságukat adták az üzlethez, szá-

zalékat kaptak tőle. Persze a környék drogellátói nem hagyták szó nélkül ténykedését, közvetve üzentek neki (a banda ismeretlenek hívta, mert nem tudták, kit takar a konkurencia), álljon le, ha kedves az élete. Ez volt az egyik ok, amiért visszatért a marihuánára. (Gyártott egy önigazolást, hogy a rendes fűvel nincs baj, de - mondja ma - nem az a lényeg, mit szív az ember, hanem az, miért.)

A másik ok, hogy súlyos elváltozások indultak meg szervezetében. A kristályt eleinte felmelegítette, és a gőzét lélegezte be, de így csak húsz percig lebegett, utána

TÖRÖKSZENTMIKLÓSI MÉREG.

Amint arról hétfévi mellékletünkben beszámoltunk, évek óta jelen van a drog a törökszentmiklósi cigánytelepen is, ahol a minap kómába esett hat fiatal, közülük két kismama. A helyszínen munkatársunk találkozott leszokott szerhasználóval, mérgelődő szülővel és élőhalt-tekinetű, verekedő kiskamaszokkal. A cigánysoron a vélemény egyöntetű: a nemrégien piacra került szer már nem is drog, inkább méreg. (MN)

jött a meredek mélyrepülés. Ezért később az orrán át szívta fel a veszélyes szert. Egy idő után néha percekig sötétség borult szemére, később egyre rosszabbul látott. Gyomorfalát szétmarta a pusztító anyag, ingadozni kezdett a vérnyomása. A végső lépést akkor tette meg, amikor az interneten olvasott cikkeket és látott filmeket arról, hogy a drog teljesen elpusztítja a fogakat is. Átállt a hagyományos „zöldre” (marihuána), de a bőre még ma is foltos a kristály okozta tünetektől.

A droggal a testiség is összefügg. A fiúkat begerjeszti a kábító szer, mondja, a lányok pedig igyekeznek megfelelni az elvárásoknak, még akkor is, ha rosszul lesznek vagy hánynak a szerektől. Becslése szerint ahol él, korosztá-

lyának 80 százaléka találkozott már droggal. Környékükön sok nincstelen roma szív valamit a szegénység miatt; háziulikat szerveznek, ahol azon versenyeznek, ki tudja jobban szétűtni magát.

- Szoktam nézni az egyik váci diszkó előtt az embereket: szétborult állapotban állnak sorban a csajok, tolják a kristályt, bemennek este 8-kor és kijönnek reggel 6-kor. Közben egyfolytában buliznak, semmire nincs igényük. Amikor cuccoltam, volt, hogy én sem ettem egy hétig - meséli Bence. Érdekes, de droggal összefüggésben az ő családjában is történt tragédia: édesanyja tehetséges teniszező testvére ugyancsak a kábító szer miatt halt meg.

FIGYELMEZTETÉS A FALON

Idebent gyorsan változnak a dolgok, a többség, miután bekerül, egy darabig este „kattog” (szerhiánytól szenved, robbanékonyvá válik). Egy alkalommal annyira be volt indulva a társaság, hogy összevissza ütötték egymást párnákkal, takarókkal, mondja egyikük.

- Ritkán még besóvárogok, ha bánatom van, azt gondolom, jó lenne egy joint, ám utána eszembe jut a szöveg a tanterem falán. És az, amit a mentorommal beszélünk: azért vagyok itt, hogy visszakapjam magam és a családom. Az a lényeg, hogy kikerüljek a körforgásból - összegez Bence. S hogy mi áll a falra festve? A ház munkatársai a fiúkkal közösen fogalmazták meg a program fő céljait. „Az a problémám, hogy (kábitószer-) függő vagyok. Szeretnék szermentes, stabil, normális és józan életet! Azért jöttem ide, hogy segítséget kérjek, és segítsék társaimnak. Mindent megteszek, hogy komolyan vegyem önmagam és a programot.”

Ráckeresztúrra kerülni önkéntes alapon lehet, gyermekvédelmi intézkedés nem történik. A szülők támogatják a gyermek ittlétét, akik vállalják a házi rendet. A rehabilitáció a Kanadában élő Vámos Péter pszichológus nevéhez köthető Portage-módszer alapján folyik. En-

nek lényege, hogy csak együtt, közösségben lehet haladni (a szót az indián kultúrából ültették át; amikor az indiánok kenuja megfenekezik, együtt emelik fel és viszik újra hajózható vízre a csónakot).

Különbőség a felnőttrehabhoz képest, hogy első körben hat hónapig vannak bent a gyerekek; családjukat bevonják a terápiába; oktatásban is részt vesznek, sokakat ugyanis eltanácsoltak vagy maguk maradtak ki az iskolából. A tanítás üzenete masszív: az oktatás nem ördögötől való, hozzásegít a célok eléréséhez.

A vezetés igyekszik kitágítani a fiúknak a világot, a drogfogyasztók ugyanis beszűkülnek, csak az érdekli őket, mi módon tudják beszerezni a napi adagot. A házi rend is kemény: fél 7-kor ébresztő, rendrakás, reggeli (sok gyümölcs-csel, zöldséggel), napindító áhítat, majd tanítás következik. A különböző tantárgyak mellett hetente egy alkalommal biblióra is van. Rengeteget sportolnak - a srácnak ugyanis a „kattogás” miatt (is) nagy a mozgásigényük. Mindenkinek van területe, amiért felel. Kit a konyhára, kit a kertbe osztanak be, más takarít, vagy a terápiás jelleggel idehozott kutyát, Bogit látja el. Ebéd után csoportfoglalkozásokat tartanak vacsoráig. Este filmet vetítenek a gyerekeknek, majd egy találkozóon megvitatják aznap érzéseiket, 22.30-kor lámpaoltás.

INTERNET TILTÓLISTÁN

S akkor nézzük, mi szerepel tiltólistán: nincs tévé, internet, telefon, illetve utóbbit korlátozottan lehet használni. Tilos dohányozni, helyette viszont lehet pingpongozni, csocsózni, társasozni, zenélni, és kialakítottak egy könyvtárat is. A fiúk rajzolhatnak, festhetnek, agyagozhatnak, még bokszsák is segít a feszültség levezetésében.

- A srácnak rájöttek, nem csak elveszünk tőlük, kapnak is: megtapasztalják, hogy tisztán is boldogok lehetnek, kinyílik előttük a világ - véli Orsolics Zénó programvezető

(akit a 90-es években a Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió mentett meg a haláltól).

- Ha színében kellene kifejeznem, azt mondanám, lila, szivárvány, és néha nagyon sötét a helyzet a házban - festi le a bentlakók lelkiállapotát, viselkedését Bandula Julianna művészterapeuta. - Sokszor vadak még a fiúk, idő kell nekik, amíg egymást segítő csoporttá válnak. Mindent támasznak vesznek, nagyon meg kell gondolni, kinek hogyan szólunk, ugyanakkor semmit nem lehet annyiban hagyni, mindennek kell hogy következménye legyen. Nehezen szokják meg a kötöttséget, mert kint a rendszertelenségben éltek. Sokuknak egy ölelés is rengeteget jelent.

A „kattogás” ellen sok programmal próbálnak segíteni nekik, és a figyelmüket elterelni. A két hét próbaidő letele után minden fiatal mentort kap, velük nemcsak a szerhiányról, hanem mélyebb problémákról is beszélgethetnek, együtt tárják fel az idáig és az innen kivetendő utakat. A központi épület mögötti hatalmas telken kápolna áll; mint megtudom, a bekerülőeknek előfeltételük van az egyház, a hit és Isten iránt. Hogy a szívükig mikor jut el a Teremtő, az a magánügyük, mindenesetre a munkatársak átadják a saját mély hitüket. Sokuk esetében ezért már az első hét után átfordul az előítélet.

A kápolnához közel egy tő területel, mellette akadálypálya, útvesszővel. Ezek mellett műhely épült, ide Zénó tervei szerint, ha jobb idő lesz, egy közeli autószerelő műhelyből használaton kívüli alkatrészeket hoznak, azokat bütykölhetik majd a fiúk. Az épület aulájában életfát festettek a falra, amelynek lombját azok kézenyomatai díszítik, akik túljutnak a próbaidőn. A folyosó végén kis télikert, az ablakon túl látható az évtizedek óta működő felnőttrehab épülete.

- Akinek nem sikerül itt a helyes útra térni, később talán majd onnan néz vissza ide - jegyzi meg sommásan Orsolics Zénó.